

درس ۱۱ دفاع مردم تهران از ایران اسلامی

شهر تهران به دلیل مرکزیت سیاسی، نقش بسیار ارزشمندی در دفاع از کیان اسلامی در دوران هشت سال دفاع مقدس بر عهده داشت. استان تهران اگرچه از نظر جغرافیایی دور از مرزها به سر می برد، ولی به واسطه پایتخت بودن و پشتیبانی خطوط جبهه، تقریباً مانند شهرهای مرزی مورد حملات هوایی قرار می گرفت. تهران به دلیل برخورداری از استعدادهایی در زمینه جذب و انتقال نیرو نسبت به سایر شهرها موقعیت ویژه ای داشت، به همین جهت، از اولین شهرهایی بود که در آغاز جنگ تحمیلی مورد حمله قرار گرفت. وجود پادگان های متعدد و فرودگاه های نظامی، خود استعداد بالقوه ای برای جذب نیروهایی شده بود که در بدو پیروزی انقلاب به دامن مردم پناه آورده بودند و پس از آغاز جنگ، عمده آن ها به پادگان ها برگشتند و به دفاع از سرزمین مقدس خود پرداختند.

استان تهران با برخورداری از جمعیت کثیری نسبت به سایر استان ها و دارا بودن پادگان ها و مراکز دفاعی متعدد، به طور طبیعی نقش بسیار خطیری در دفاع از میهن اسلامی بر عهده داشت. با آغاز جنگ تحمیلی علیه جمهوری نوپای اسلامی، حضور داوطلبانه و فعال نیروهای مردمی، بسیاری از مشکلات را حل کرد. علاوه بر آن، حضور ارزشمند نیروهای مردمی در قالب نیروهای داوطلب، از پایگاه های بسیج ادارات و مساجد نیز شکوه دیگری از این عظمت را نشان داد که اوج آن را در اعزام سراسری یکصد هزار نفری سپاه حضرت محمد (ص) شاهد بودیم.

شکل ۷-۴- اعزام سراسری یکصد هزار نفری سپاه حضرت محمد (ص) از شهر تهران

در این میان می‌توان از مساجد به عنوان مهم‌ترین پایگاه جذب نیرو نام برد؛ به طوری که اولین پایگاه‌های بسیج نیز در مساجد شکل گرفت. وجه مشترک تمامی نیروهای داوطلب، ارتباط با مساجد و پایگاه‌های بسیج محلات بود که مساجد نقش اصلی پشتیبانی خطوط نبرد را نیز بر عهده داشتند و مطمئن‌ترین و آسان‌ترین راه کمک‌رسانی مردم به جبهه‌ها محسوب می‌شدند. ترویج فرهنگ ایثار و شهادت که ریشه در مذهب و پویایی مساجد داشت نیز موجب تداوم این فعالیت‌ها می‌شد و هر فردی که شهید می‌شد، ضمن آنکه همگی در مراسم تشییع آن شهید حضور فعال داشتند، از نظر روحی نیز ضربه مهلکی بر دشمنان وارد می‌آوردند و افراد بیشتری را راهی جبهه‌های نبرد حق علیه باطل می‌کردند که در آن، حضور جوانان بسیار چشمگیر بود.

از دیگر کمک‌های مردمی به رزمندگان علاوه بر اهدای کالا، می‌توان به اهدای خون نیز اشاره کرد. مردم هر وقت احساس می‌کردند به خون آن‌ها نیاز است، دریغ نمی‌کردند. همچنین، آنان با شرکت فعال در راهپیمایی‌ها به مناسبت‌های مختلف، به رغم بمب‌گذاری‌ها و حملات هوایی دشمن، موجب تقویت روحیه رزمندگان می‌شدند و دشمنان را مأیوس می‌کردند.

شکل ۱۰-۴- شهید فلاچی

شکل ۹-۴- شهید ستاری

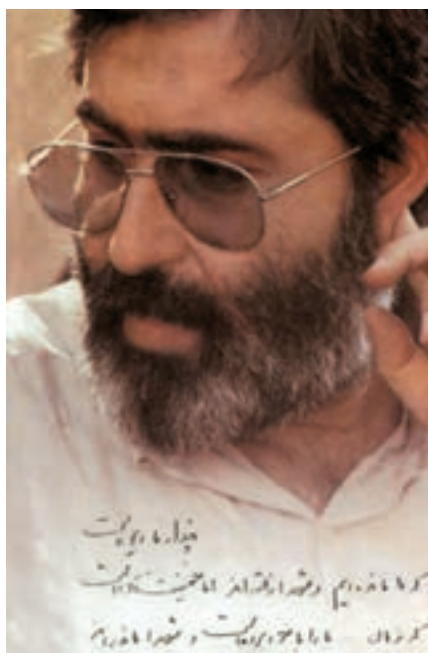

شکل ۸-۴- شهید کلاهدوز

شخصیت‌های برجسته‌ی زیادی را می‌توان از تهران نام برد که سنگرهای خود را در مجلس شورای اسلامی، مدرسه و ... ترک کردند و به جبهه‌ها شتافتند و به درجه رفیع شهادت نائل آمدند؛ از آن جمله می‌توان شهید مصطفی چمران را نام برد. همچنین از میان سرداران سپاه و ارتش نیز افراد برجسته‌ای بودند که با وجود مسئولیت‌های کلان کشوری، سنگرها را بر صندلی‌ها ترجیح دادند و همچون سایر رزمندگان به خطوط مقدم جبهه رفتند؛ از جمله تیمسار ولی... فلاچی، شهید ستاری، شهید حسن باقری، شهید کلاهدوز و شهید سید مرتضی آوینی (شهید اهل قلم) روایتگر «روایت فتح».

شکل ۱۱-۴- شهید دکتر مصطفی چمران

شکل ۱۳-۴- شهید آوینی

شکل ۱۲-۴- شهید حسن باقری

از روحانیان ممتاز می‌توان از مرحوم آیت‌الله طالقانی یاد کرد. او شکنجه‌های بسیاری در زندان طاغوت کشید و از یاران امام خمینی (ره) و اولین امام جمعه تهران پس از انقلاب بود. آیت‌الله طالقانی شاگردان بسیاری برای مبارزه با رژیم ستم‌شاهی تربیت کرد که شهید چمران یکی از کسانی بود که در مجالس درس ایشان شرکت می‌کرد.

شکل ۱۵-۴- جهان پهلوان تختی

شکل ۱۴-۴- مرحوم آیت‌الله طالقانی

مردم تهران نه تنها در صحنه دفاع حضور فعال داشتند بلکه با تشکیل ستاد معین بازسازی، همچنان حضور خود را در صحنه حفظ کردند و در زمینه آبادسازی مناطق آزاد شده به خصوص خرمشهر، به تلاش های خود ادامه دادند.

شکل ۱۶-۴- نماز جمعه تهران به امامت مقام معظم رهبری

این ایثارگری، خاص شهر تهران نبود؛ بلکه گاهی روستاهای تابع شهرستان ها هم در تقدیم شهدا و اعزام رزمنده به نسبت جمعیت گوی سبقت را از تهران می ربودند. در این میان شهرستان ورامین را با سابقه تاریخی حماسه ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ می توان نام برد؛ مبدأ این حرکت، شهرستان پیشوا بوده است. در واقع در استان تهران تقریباً روستایی را نمی توان یافت که شهیدی تقدیم انقلاب نکرده باشد.

اکنون نیز جای آن دارد که با پاس داشتن خون شهدای گرانقدر، حفظ دستاوردهای رشادت های آن عزیزان و ادامه راه آن ها، رضایت خداوند بزرگ را نیز فراهم آوریم.

شکل ۱۷-۴- حرم مطهر امام خمینی (ره)